

Aan de SGP
T.a.v. de heer P.A. van Leeuwen

DATUM	4 juli 2017	TEAM	N&L
NUMMER	81B3BFFE	REFERENTIE	C. Klemann
UW BRIEF VAN	18 mei 2017	DOORKIESNUMMER	3142
UW NUMMER	81B2743C	E-MAILADRES	chris.klemann@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE	geen	ONDERWERP	Beantwoording van vragen ex. Art. 47 RvO aan het college van GS betreffende vermatting natuur.

Geachte heer van Leeuwen,

In uw brief ex. Art 47 RvO aan het college van GS betreffende vermatting natuur (d.d. 18-05-2017) heeft u een aantal vragen gesteld. In uw brief geeft u het volgende aan:

De SGP heeft kennis genomen van Natuurbeheerplan 2018. Op het ontwerp van dit plan is eerder een inspraak geweest bij de commissie Ruimte, Groen en Water (RGW). In het beheerplan wordt aangegeven dat de provincie in grote delen van de provincie de ambitie heeft moeras, veenmosrietland, moerasheide en nat schraalland te realiseren. Dit klinkt mooi, maar in de praktijk gaat dit vaak ten koste van goede agrarische grond. De volgende vragen komen in uw brief aan de orde die wij hierbij beantwoorden.

1. Is het college het met ons eens dat agrarisch weideland natuur is?

Antwoord

De natuurwaarde van weideland verschilt. Agrarisch weideland (weiland) heeft in de eerste plaats een productiefunctie, gras als voedsel voor vee. De moderne landbouw gebruikt de weidepercelen zeer efficiënt en weet daar een hoge voedselproductie uit te halen. (Landbouwvisie Provincie Utrecht 2011 landbouwkerngebieden) Dat gebeurt door effectieve bemestingsmethoden, lage grondwaterstanden om grote landbouwmachines te kunnen toepassen, intensieve onkruidbestrijding en het gebruik van een beperkt aantal hoog productieve grassoorten en rassen. Het gevolg is dat de soortenrijkdom aan planten en dieren gering is. Van een natuursysteem met natuurlijke bodem- en waterprocessen en met soortenrijke spontaan gevestigde flora en fauna, is dan ook bij hoogproductief weideland geen sprake.

Er is echter weideland waarbij agrarisch productie en natuurwaarden gecombineerd worden. Bij dit soort weideland zijn de grondwaterstand en het organische stofgehalte hoger. Ook wordt er minder bemest. Zodoende kunnen verschillende plantensoorten zich talrijker manifesteren en tot bloei komen. Deze percelen hebben daardoor een gevarieerder insecten- en bodemleven en trekken daarmee ook weidevogels aan. De provincie heeft deze percelen geïnventariseerd en in het Natuurbeheerplan 2018 op kaart gezet. De betreffende eigenaar kan hiervoor een beheervergoeding agrarisch natuurbeheer aanvragen om de natuurlijke processen en in stand te houden. Met deze vergoeding wordt het verlies aan inkomen, door een geringere landbouwproductie, gecompenseerd.

2. Is het college het met ons eens dat goede agrarische grond omzetten in onvruchtbare moerasgronden onverantwoord is met het oog op de grote hoeveelheid mensen die wereldwijd honger lijden?

Antwoord

Wij erkennen het belang van de Utrechtse landbouw als voedselproducent. Zestig procent van de oppervlakte van de provincie Utrecht is in gebruik van de landbouw. Naast de landbouw zijn er echter ook andere functies en belangen die ruimte nodig hebben zoals woningbouw, infrastructuur, sport- en recreatieterreinen en natuur.

Met het huidige provinciale beleid voor landbouw en natuur wordt een evenwichtige keuze gemaakt tussen enerzijds de noodzakelijke voedselproductie en anderzijds de opgaven voor waterberging, drinkwatervoorziening, het tegengaan van bodemdaling in de veenweidegebieden, natuurontwikkeling en behoud van biodiversiteit.

Zoals o.a. in de Natuurvisie van de provincie wordt aangegeven is het behoud van natuur en biodiversiteit van belang voor de mens. Soorten en ecosystemen leggen CO₂ vast, leveren zuurstof, zuiveren water (drinkwater), zorgen voor afbraak van plantaardig en dierlijk materiaal, bestuiving van planten (waaronder landbouwgewassen) en het beheersen van plagen. Natuur levert verder voedsel, bouw materiaal, brandstof (hout) en grondstoffen en medicijnen.

3. Is het college op de hoogte van het rapport 'Verkenning van de steekmuggen- en knuttenproblematiek bij klimaatverandering en vernatting'?

Antwoord

Ja

4. Zo ja, hoe heeft het college dit rapport betrokken bij de afweging of deze provinciale ambitie verstandig is?

Antwoord

Het rapport 'Verkenning van de steekmuggen- en knuttenproblematiek bij klimaatverandering en vernatting' Alterra rapport 1856, stamt uit 2009. Recent onderzoek door Wageningen Environmental Research (voorheen Alterra) en het RIVM en verzamelde gegevens over de verspreiding van soorten door o.a. gerichte inventarisatie en Waarnemingen.nl maakt dat is er intussen al meer bekend is. Uit de genoemde rapportages blijkt dat beheermaatregelen, zoals het op tijd opzetten van water of het af laten stromen van water, de waterkwaliteit en de aanwezigheid van natuurlijke predatoren zoals vogels, vissen en amfibieën positief effect kunnen hebben op de omvang van muggenpopulaties. (Risico-analyse steekmuggen en knutten in de Bovenlanden en mogelijke maatregelen om overlast zo veel mogelijk te voorkomen 2011). Bij de verdere uitwerking van de natuurplannen en de realisatie en het beheer van natuur zal deze informatie over verspreiding van genoemde soorten en nieuwe inzichten hoe daar mee om te gaan om overlast te voorkomen, meegenomen worden.

5. Onze fractie is van mening dat het omzetten van goede weidegrond naar bijvoorbeeld moeras niet is uit te leggen in het kader van de wereldwijde honger. De Nederlandse agrarische sector is een belangrijke factor in de wereldwijde voedselvoorziening. Blijkens bovengenoemde rapportage is vernatting van de natuur bovendien een potentieel gevaar voor de volksgezondheid.
6. Is het college met het oog op bovenstaande bereid de nu geldende ambitie los te laten?

Antwoord gecombineerd punten 5 en 6

Wij zien geen noodzaak om de opgaven voor zowel de landbouw (PRS en de Landbouwvisie 2011) als voor natuur aan te passen. (Natuurvisie provincie Utrecht 2016). Wij geven hier op de volgende toelichting;

Voedselproductie in Nederland in relatie tot de wereld voedselvoorziening

De stelling dat de Nederlandse agrarische sector een belangrijke factor is in de wereldwijde voedselvoorziening, behoeft enige nuancering. Het aandeel van de Nederlandse landbouwproductie in de wereldwijde voedselvoorziening bedraagt gemeten in voedingswaarde (kcal, eiwitten) ongeveer 0,3%. Dit feit lijkt in tegenspraak met de veel genoemde positie van Nederland als tweede landbouwexporteur ter wereld met een aandeel van 6% in de wereldhandel in agrarische producten (naast voedsel ook andere agrarische producten zoals bloemen en tabak). De verklaring voor deze schijnbare tegenspraak is dat de economische betekenis van het Nederlandse agrocomplex slechts voor twintig procent bepaald wordt door de economische waarde van de primaire landbouwproductie van eigen bodem en voor de overige tachtig procent door de toegevoegde

economische waarde door verwerking, handel en distributie van (voor een groot deel geïmporteerde) agrarische grondstoffen. Met andere woorden: Nederland verdient mede door de positie van Rotterdam als wereldhaven veel geld met de wereldwijde handel, verwerking en distributie van agrarische producten, maar is zelf geen grote voedselproducent.

Oppervlakte landbouwgrond in relatie tot natuurontwikkeling

De oppervlakte landbouwgrond in de provincie Utrecht bedraagt ongeveer 79.000 ha. De komende jaren wordt daarvan ongeveer 1000 ha omgevormd naar natuur, waarvan weer een kleiner deel als moeras zal worden ingericht. Verder is het zo dat moerasontwikkeling vaak plaatsheeft op laaggelegen natte percelen met op de lange termijn al afnemende waarden voor de landbouw.

Natuurontwikkeling in relatie tot de volksgezondheid, muggen

Wat betreft het mogelijke gevaar voor de volksgezondheid verwijzen wij graag naar het door u aangehaalde rapport dat aangeeft dat tot op heden (2009) de in West-Europa door steekmuggen overgedragen virussen en andere ziekteverwekkers niet als een groot gezondheidsprobleem wordt (h)erkend. Het rapport geeft ook aan dat enkele soorten steekmuggen zich als gevolg van klimaatverandering in Nederland kunnen gaan vestigen. Het gaat daarbij om soorten die zich voortplanten in met water gevulde boomholten, zoals de tijgermug. Dit staat los van moerasontwikkeling.

Wij hopen u met deze brief voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde staten van Utrecht,

Voorzitter,

Secretaris,